

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/19/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716206754
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3716206754.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti F.-U.: Y. R., nar. XX.XX.XXXX a F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P. V., pracovisko P., deti rodičov: K. F.-U., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom F., M. XXX/XX a F. F. U., nar. XX.XX.XXXX, občan F., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody B., zastúpený H., o návrhu otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30. novembra 2016, č.k. 9P/18/2016-54, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného na maloleté deti a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného na obe maloleté deti, zastavil konanie o návrhu matky na zvýšenie výživného na obe maloleté deti z dôvodu späťvzatia návrhu a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozsudok odôvodnil tým, že manželstvo rodičov maloletých detí Y. a F. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 18.11.2010, č.k. 10C/81/2010-111 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 09.03.2011, č.k. 17CoP/391/2010-133 s tým, že maloletí Y. a F. boli na čas po rozvoze zverení do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu na každé dieťa po 120 eur mesačne. Uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť dňa 08.04.2011. V tom čase obe maloleté deti navštevovali Materskú školu v P., obaja rodičia okrem nich inú vyživovaciu povinnosť nemali. Matka dosahovala priemerný mesačný zárobok vo výške 500 eur netto, otec detí na základe živnostenského oprávnenia vykonával podnikateľskú činnosť, pričom súd vtedy výšku výživného určil primerane jednak veku detí a jednak možnostiam a schopnostiam rodiča poberajúceho priemerný mesačný zárobok v Slovenskej republike. V súčasnosti otec aj naďalej nemá inú vyživovaciu povinnosť. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 28.05.2013, č.k. 2T/198/2011-457, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.06.2013, bol otec maloletých detí uznaný vinným zo spáchania zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona a zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Uložený trest odňatia slobody otec maloletých detí vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody B. od 26.11.2015 s tým, že predpokladaný koniec trestu má stanovený na 24.08.2019. V rámci výkonu trestu odňatia slobody nie je zaradený do pracovného procesu. Matka okrem maloletých detí Y. a F. má ešte jednu vyživovaciu povinnosť, a to k maloletému U. V., ktorý sa jej narodil dňa XX.XX.XXXX z jej súčasného vzťahu s V. V.. Spolu so svojím partnerom a tromi maloletými deťmi bývajú spoločne v rodinnom dome

matkinho priateľa v Obci V., časť P.. Matka je v súčasnej dobe z dôvodu starostlivosti o maloletého U. V. na rodičovskej dovolenke a jej jediným zdrojom príjmu je rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Na tri maloleté deti poberá rodinné prídavky vo výške 70,56 eur mesačne a súčasne z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti zo strany otca je jej zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vyplácané náhradné výživné na maloleté deti Y. a F. na každé po 108,50 eur. Maloleté deti Y. a F. v školskom roku 2016/2017 začali navštevovať X. ročník základnej školy. Matkin priateľ V. V. podniká v oblasti stavebnej výroby. Nakoľko si otec neplní vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, matke jej priateľ pomáha so zabezpečením výživy maloletých detí. Súd prvej inštancie uviedol, že aj keď je otec maloletých detí bez akéhokoľvek finančného príjmu, súčasnú nepriaznivú finančnú situáciu si spôsobil vlastným zavinením a tento stav na strane otca nemôže byť na ujmu maloletých detí. V porovnaní s dobou predchádzajúceho určenia výživného došlo k zmene pomerov tiež na strane oboch maloletých detí, ktorá spočíva v tom, že obe deti sú vekovo staršie, fyzicky vyspelejšie, čím sa nepochybne zvýšili náklady na zabezpečenie ich riadnej výživy v porovnaní s dobou, kedy obe maloleté deti boli v predškolskom veku. Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozsudok ustanoveniami § 62 ods. 1, 3, 4, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Proti tomuto rozsudku vo výroku, ktorým súd zamietol návrh otca na zníženie výživného, podal včas odvolanie otec detí prostredníctvom svojho zástupcu a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy, že otec toho času nie je schopný objektívne dosahovať primeraný príjem, aby mohol platiť výživné vo výške 240 eur. Na jeho strane nešlo o vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku, ani nevzal na seba neprimerané majetkové riziko. Otec má za to, že pri určovaní výšky výživného je nutné brať do úvahy jeho reálne možnosti, aby zbytočne nedochádzalo k ďalšiemu kriminalizovaniu jeho osoby do budúcnosti. Súd prvej inštancie podľa neho tiež nedostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy hodnotil jednostranne v jeho neprospech, pričom nevykonal ním navrhnutý dôkaz na posúdenie spoločných príjmov matky a jej nového partnera V. V. pre porovnanie aktuálnej životnej úrovne matky so životnou úrovňou otca. Ďalej otec uviedol, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal aktuálnymi výdavkami matky na maloleté deti.

3. Opatrovník maloletých detí k odvolaniu otca uviedol, že odporúča, aby bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený, pridriava sa svojich skorších vyjadrení a nesúhlasí so znížením výživného, pretože by to nezodpovedalo záujmu maloletých detí, ktorých výdavky sa neustále zvyšujú. K tvrdeniu otca, že nie je schopný toho času platiť výživné vo výške 240 eur, opatrovník uviedol, že otec si súčasnú nepriaznivú finančnú situáciu spôsobil vlastným zavinením tým, že sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti, za čo bol rozhodnutím súdu právoplatne odsúdený. Poukázal tiež na to, že otec si neplnil svoju vyživovaciu povinnosť ani pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody a z toho dôvodu je matke vyplácané náhradné výživné.

4. Krajský súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

5. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo zastavené konanie o návrhu matky na zvýšenie výživného na obe maloleté deti, nebol odvolaním napadnutý, preto odvolací súd tento výrok nepreskúmal.

6. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

7. V súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine sa pri určovaní výšky výživného prihliada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu a rovnako sa prihliadne

aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že toto ustanovenie je potrebné aplikovať aj v prípade, ak je povinný vo výkone nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý si privodil spáchaním úmyselného trestného činu, osobitne, ak objektom tohto trestného činu (hoci v tomto prípade nepriamym) boli samotné výživou odkázané deti (podľa rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 2T/198/2011-457 sa otec detí vyhrážal matke detí zabitím a odobratím ich spoločných detí, následne chcel násilím odviezť deti z domu na neznáme miesto, a keď mu v tom matka detí bránila, fyzicky ju napadol a škrtil s tým, že keď nedostane deti a neodíde s deťmi z tejto krajiny, tak ju aj deti zabije), pričom otec detí si neplnil vyživovaciu povinnosť už pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho musel nastúpiť inštitút náhradného výživného. Tu nejde o ďalšie kriminalizovanie jeho osoby, ako uviedol otec detí v odvolaní, ale o zásadu, že maloletým deťom nemôže byť na ťarchu nezodpovedné konanie ich rodiča. Okrem toho pri páchaní úmyselného trestného činu si páchatel musí byť vedomý, že spáchanie takéhoto činu spoločnosť sankcionuje odňatím slobody, pričom, pokiaľ ide o závažnejší trestný čin, sankciou je nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý je vždy spojený s nemožnosťou ďalej vykonávať pôvodné zamestnanie, resp. podnikanie a dosahovať tak pôvodný zárobok. To znamená, že spáchaním úmyselného trestného činu osoba, ktorá má vyživovaciu povinnosť, dobrovoľne na seba preberá riziko budúceho zníženia svojho zárobku, preto je na mieste aplikácia citovaného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

8. Pokiaľ ide o rozsah dokazovania, aj keď konanie o výživnom na maloleté deti je konaním, v ktorom súd vykonáva dôkazy aj bez návrhov, aj v tomto konaní platí zásada hospodárnosti konania, teda povinnosť súdu postupovať tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prietahom a konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb (čl. 12 základných princípov CMP). To okrem iného znamená, že v prípade, ak vykonané dôkazy nepochybne postačujú na rozhodnutie vo veci, nie je potrebné zaťažovať účastníkov konania a iné osoby vykonávaním ďalšieho dokazovania, aj keď ho účastníci konania navrhli. Takýto postup súdu zodpovedá aj požiadavke, aby súd vykonal všetky potrebné dôkazy na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP, čl. 6 základných princípov CMP) - citované ustanovenia neukladajú súdu vykonať všetky dôkazy, iba všetky potrebné dôkazy. Odvolací súd tiež pripomína ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky i Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej súčasťou práva na spravodlivý proces je možnosť účastníkov konania predkladať návrhy na vykonanie dôkazov a vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, nie však povinnosť súdu vykonať všetky navrhované dôkazy.

9. Súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 78 ods. 1 Zákona o rodine správne postupoval, keď zameral svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane oprávnených (maloletých detí) alebo povinných (matky a otca) došlo k zmene pomerov. Keďže (po späťvzatí návrhu matky na zvýšenie výživného) predmetom konania bolo len zníženie, nie zvýšenie výživného (hoci o zvýšení výživného mohol súd rozhodnúť napriek späťvzatiu návrhu matky aj ex offo, avšak neurobil tak), súd prvej inštancie v súlade so zásadou hospodárnosti konania ukončil dokazovanie po tom, čo mal k dispozícii dostatok dôkazov na rozhodnutie a ďalšie dokazovanie by bolo nadbytočné.

10. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo výživné k obom maloletým deťom určované v čase, keď deti navštevovali materskú školu. V súčasnosti deti navštevujú šiesty ročník základnej školy. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie v tom, že skutočnosť, že od posledného rozhodovania uplynula taká dlhá doba (šesť rokov) a deti majú v súčasnosti XX rokov, sama osebe aj bez ďalšieho skúmania skutočných výdavkov na deti postačuje na zamietnutie návrhu na zníženie výživného, keďže nemožno rozumne predpokladať, že by potreby detí vo veku XX rokov boli menšie než ich potreby vo veku X rokov. V preskúmvanej veci však okrem toho bola preukázaná aj zásadná zmena pomerov na strane matky - kým v čase posledného rozhodovania dosahovala priemerný zárobok vo výške 500 eur mesačne a nemala žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť, v súčasnosti má ďalšiu vyživovaciu povinnosť, je na rodičovskej dovolenke a poberá iba rodičovský príspevok vo výške 203,20 eur mesačne. Za týchto skutkových okolností bolo zamietnutie návrhu otca na zníženie výživného aj bez preskúmania aktuálnych výdavkov na deti jednoznačne správne.

11. Pokiaľ otec detí v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nepreskúmal príjmy súčasného priateľa matky, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, odvolací súd k tomu uvádza, že súčasný priateľ matky nemá vyživovaciu povinnosť voči deťom F.-U., preto skúmanie jeho príjmov bolo bezpredmetné. Ak tento

súčasný priateľ pomáha matke so zabezpečením ich výživy, robí to výlučne dobrovoľne a dôsledkom tejto jeho pomoci v žiadnom prípade nemôže byť zníženie výživného na strane osoby, ktorá má skutočnú vyživovaciu povinnosť voči deťom, teda ich otca.

12. Odvolací súd teda dospel k záveru, že aj keď súd prvej inštancie nevykonal niektoré navrhnuté dôkazy, pretože ich považoval za nadbytočné, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré postačovali na rozhodnutie vo veci a prípadné vykonanie navrhovaných dôkazov by nemohlo viesť k inému rozhodnutiu. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil vykonané dôkazy a vec aj správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku ako vecne správny potvrdil.

13. Keďže výrok o trovách konania závisí od rozhodnutia o napadnutom výroku (§ 379 písm. a) CSP), odvolací súd preskúmal aj tento výrok, aj keď odvolaním nebol dotknutý. Zo spisu vyplýva, že žiaden z účastníkov konania nežiadal o náhradu trov konania, pričom v konaniach podľa CMP súd rozhoduje o povinnosti nahradiť trovy len na návrh (§ 57 CMP). V tomto prípade súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania aj bez návrhu, avšak nešlo o rozhodnutie o povinnosti niektorého z účastníkov nahradiť trovy konania. Výrok, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, teda nie je porušením ustanovenia § 57 CMP, ani ním účastníci konania nie sú nijako dotknutí na svojich právach, preto odvolací súd tento výrok potvrdil.

14. Keďže žiaden z účastníkov konania nepodal návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania, tento rozsudok v súlade s § 57 CMP neobsahuje výrok o trovách odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia na okresnom súde. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.